

Nedovolené platby

Úvod

Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj („OECD“) popisuje podplácení veřejných představitelů jako „značně rozšířený jev v mezinárodních obchodních transakcích, včetně obchodu a investic“. OECD odhaduje, že podplácení vedlo k tomu, že čestní konkurenti ztratili 77 z 294 mezinárodních zakázek udělených v letech 1994 až 1997. Tato korupce podminovává svobodný a spravedlivý obchod.

Třicet čtyři zemí (včetně Spojených států a jejich největších obchodních partnerů) přijalo Konvenci OECD o potírání podplácení cizích veřejných činitelů v mezinárodních obchodních transakcích [Convention on Combating Bribery of Foreign Public Officials in International Business Transactions] (dále jen „Konvence“). Tato Konvence vyžaduje, aby každá země vydala zákony zakazující podplácení v mezinárodním obchodě a zavedla změny v účetnictví, které by ulehčovaly odhalování takových korupčních činností.

Ve Spojených státech byla omezení týkající se nedovolených plateb uzákoněna v roce 1977, kdy federální vláda schválila Zákon o zahraniční korupční praxi [Foreign Corrupt Practices Act, FCPA]. V roce 1998, byly uzákoněny dodatky k FCPA, kterými došlo ke začlenění požadavků Konvence.

I když společnost UTC požaduje dodržování amerických i cizích zákonů, náš Etický kodex obsahuje širší etické zřetele. Naší zásadou je, že každá provozní jednotka společnosti UTC bude provádět marketing a prodej svých výrobků a služeb čestně, na základě jejich hodnoty.

Tato brožurka má za účel pomoci vám pochopit a uplatnit požadavky amerických i cizích zákonů a Etického kodexu společnosti UTC.

Uplatnění

Zákon FCPA a Konvence jsou široce pojaté a dalekosáhlé. Zákony USA a jiných zemí zavádějí Konvenci a FCPA se týká společnosti UTC, jejich podřízených závodů a filiálek i jejich zaměstnanců. Navíc společnost UTC a její zaměstnanci mohou být voláni k zodpovědnosti, i pokud zákon poruší třetí strana, jako obchodní zástupce nebo distributor.

Osoby a společnosti založené nebo podnikající v zemích mimo USA mohou podléhat zákonu FCPA, pokud se zapojují do činností „napomáhající“ zakázané činnosti. Konvence vyžaduje, aby cizí země přijaly zákony regulující činnost jejich občanů, jakož i osob nebo společností kterékoli národnosti, bez ohledu na to, zda se jejich činnost odehrává v jejich zemi nebo mimo ni.

Proto mohou všechny podřízené podniky a všichni zaměstnanci společnosti UTC podléhat omezením Konvence a zákona FCPA, bez ohledu na to, kde mají sídlo a bydliště nebo kde podnikají.

Cizí veřejní činitelé

Konvence i zákon FCPA upravují nedovolené platby „cizím veřejným činitelům“.

Týká se to kterékoli osoby, která (1) byla zvolena nebo jmenována do zákonodárné, výkonné nebo soudní funkce národní nebo samosprávné vládní organizace v cizí zemi; (2) vykonává veřejnou funkci, buď pro vládní orgán nebo soukromou firmu (např. zástupce znárodněných aerolinií nebo jiné znárodněné firmy); (3) je představitelem nebo zástupcem veřejné mezinárodní organizace (např. Světové banky, Mezinárodního měnového fondu); (4) je představitelem nebo zástupcem cizí politické strany; nebo (5) kandiduje na politickou funkci.

Zahrnuje to i osoby, které nejsou zaměstnány vládním orgánem, ale pouze jednájí „ze něj nebo jeho jménem“, včetně soukromých architektů, inženýrů nebo konzultantů najatých vládním orgánem, aby pracovali na konkrétních projektech nebo dílech v rámci smlouvy.

Všimněte si, že Konvence a zákon FCPA se netýkají plateb pro veřejné činitele ve vaší vlastní zemi. Tyto platby se však obvykle považují za „úplatky“ a jako takové jsou nezákonné ve všech jurisdikcích. Společnost UTC takové platby nebude provádět.

Nedovolené platby

Zákon FCPA a Konvence zakazují –

- Provádění nebo slibování jakýchkoli plateb nebo dávání jakýchkoli peněžitých odměn cizímu veřejnému činiteli
- Aby tento činitel jednal nebo vyvaroval se jednání ve vztahu k výkonu svých oficiálních povinností
- Pokud jednání nebo nejednání činitele může vést k získání nebo udržení si zakázky, nebo
- Způsobit, že plátce získá nezaslouženou výhodu při svém podnikání (tj. něco, na co jeho firma jasně neměla žádný nárok).

Několik upozornění –

- K porušení zákona nebo konvence není třeba provádět žádnou platbu -- nabízení, slibování nebo schválení nedovolené platby nebo jiné nepeněžité odměny postačí.
- Nedovolená platba může být peněžitá nebo to může být něco cenného, jako například odkoupení majetku nebo služeb od veřejného činitele za inflační cenu, extravagantní zábava nebo platba třetí straně, pokud konečným příjemcem platby bude veřejný činitel.

Korupční úmysl

„Korupční úmysl“ je podmínkou. Účelem platby musí být získání nebo udržení si zakázky nebo získání nezasloužené výhody při podnikání. „Získání nebo udržení si zakázky“ nebo získání „nezasloužené výhody zahrnuje jakýkoli čin vlády, který je závislý na volném uvážení a který ovlivňuje podnikání firmy. Například platby cizímu veřejnému činiteli za účelem jeho schválení zvýšení cen, vydání kontrolního osvědčení pro výtah nebo potvrzení způsobilosti vrtulníku nebo motoru k provozu, jsou zakázány.

Může se to týkat situací, ve kterých „jste měli vědět“, a vystavujete se riziku, pokud informace, které jste měl k dispozici, mohly vést racionální osobu k tomu, aby pátrala dále. Máte například povinnost zjišťovat, proč si obchodní zástupce vyžádal provizi navíc v den před zveřejněním smlouvy. Pokud neprovedete toto zjištění a pokud ní zástupce provedl nebo slíbil nedovolenou platbu, aby si zajistil zakázku, můžete porušovat zákony a předpisy.

Existují ještě další varovná znamení. Příklady:

- Neobvykle vysoká provize;
- Žádost o platbu předem;
- Žádosti, aby se provize vyplácely třetím stranám;
- Odmítnutí potvrdit dodržování *Etického kodexu* UTC nebo jiných zásad;
- Platby v hotovosti;
- Neobvyklé utajování; nebo
- Podezřelá žádosti o prémie nebo proplácení nákladů.

Co rozhoduje: Pokud to „smrdí“, zjišťujte dále. Obráťte se na zástupce oddělení pro obchodní praxi nebo oddělení pro dodržování zákonů, předpisů a zásad nebo právního poradce. Nejednejte do té doby, dokud si nebudete jisti, že nedojde k provádění nedovolených plateb.

„Zprostředkování“ a jiné platby

Podle Konvence a zákona FCPA mohou být některé platby cizím veřejným činitelům přijatelné, je-li jejich účelem urychlení nebo zajištění běžného vykonávání vládních činností (tj. takových, které nezávisí na volném uvážení). Íká se jim proto platby za „zprostředkování“ [facilitating] nebo „urychlení“ [expediting] úkonů.

Běžné vládní úkony zahrnují vydávání povolení, licencí nebo potvrzení pro podnikání, vyřízení žádostí o víza a pracovních příkazů, provádění služeb jako je policejní ochrana, vyzvednutí pošty, dodávky elektřiny, plynu a vody, nakládání a vykládání zboží, ochrana produktů podléhajících zkáze a podobně. Nezahrnují úkony závislé na volném uvážení, jako konečné kontroly nebo rozhodnutí zvyšující společnost UTC.

Náklady vynaložené jménem cizího veřejného činitele, které se týkají propagace, předvádění, vysvětlování nebo potvrzování produktů nebo služeb společnosti UTC, nebo vykonávání, případně plnění smlouvy s cizí vládou, mohou být dovolené. Tak je dovoleno proplácet náklady cizímu veřejnému činiteli, který cestuje do Spojených států na obchodní cestu spojenou s prohlídkou závodů, předvedením výrobků, obchodními schůzkami nebo prováděním certifikačních nebo přijímacích zkoušek a podobně. Proplácení nákladů může zahrnovat přiměřené náklady na cestování, stravování a ubytování cizího veřejného činitele.

UPOZORNĚNÍ: I když malá „zprostředkovací“ platba nemusí být porušením Konvence nebo zákona FCPA, platby vládnímu představiteli jakéhokoli typu mohou být porušením místních předpisů. Rozsah dovolených plateb za zprostředkování je velmi úzký a liší se mezi jednotlivými zeměmi. Proto je kriticky důležité, aby se navrhovaná platba cizímu veřejnému činiteli zkonzultovala předem s vaším představitelem oddělení obchodní praxe nebo oddělení pro dodržování zákonů a předpisů. Navrhované platby se musí hodnotit ve světle zákona FCPA, Konvence, místních předpisů a našeho *Etického kodexu*.

Zahraniční zástupci

Mnoho porušení zákona firmami se týká plateb uskutečněných prostřednictvím třetích osob, jako obchodních zástupců nebo konzultantů.

Společnost UTC má dlouhodobou zásadu, že žádné nedovolené platby nebude provádět ani ona, ani je nenechá provádět svým jménem, a že veškeré platby budou přesně a správně zaznamenány. Společnost UTC, její zaměstnanci a zástupci nebudou provádět nedovolené platby třetí straně nebo jejím prostřednictvím, pokud by příjemcem měl být zakázaný subjekt. Důvod pro to je jednoduchý. Společnost UTC, její zaměstnanci a zástupci nebudou provádět nepřímo to, co mají zakázáno provádět přímo.

Naše zásada týkající se využívání obchodních zástupců mimo USA je uveřejněna v kapitole 29 *Příručky zásad společnosti [Corporate Policy Manual]*. Jsou tam uvedeny podrobné postupy pro výběr, vyšetřování, vyjednávání, schvalování, uzavírání smluv s těmito zástupci a pro jejich vyplácení. Představitel každé provozní jednotky je zodpovědný za dodržování těchto postupů, *Etického kodexu* společnosti UTC a právních požadavků.

Účetní požadavky

Zákon FCPA a Konvence vyžadují, aby všechny účetní knihy a záznamy, finanční výkazy a povinně zveřejňovaná data správně zachycovaly platby cizím veřejným činitelům. „Neveřejné“ účty a falešné nebo fiktivní dokumenty za účelem zkraslování pravé povahy těchto plateb jsou zakázány.

Tresty

Porušování zákona FCPA a ostatních zákonů zavádějících Konvenci může vést k závažným trestným a občanskoprávním sankcím pro společnost UTC a zainteresované osoby, včetně pokut a trestů odnětí svobody. Společnost UTC nemůže hradit pokuty vyměřené osobám.

Porušování Etického kodexu společnosti UTC a jejích zásad a postupů povede k disciplinárnímu řízení, které může zahrnout ukončení pracovního poměru.

Společnost UTC zavedla program dodržování zákonů, předpisů a zásad, který zahrnuje kontrolu povinné péče navrhovaných zástupců, prostředníků a obchodních partnerů, periodický auditů nebo kontrolu postupů pro provádění plateb a školení pro pracovníky a třetí strany, které se angažují v transakcích podléhajících zákonu FCPA a zákonů, jejichž prostřednictvím se zavádí Konvence.

Další informace a školení jsou k dispozici prostřednictvím našeho oddělení pro obchodní praxi, oddělení pro dodržování zákonů a předpisů nebo právního poradce.

Závěr

Kromě toho, že to požadují zákony, je zásadou společnosti UTC konkurovat spravedlivě. Chceme získat zákazníky na základě kvality a konkurenceschopnosti našich výrobků a služeb. Nebudeme se pokoušet je získávat jakýmkoli jiným způsobem.

United Technologies Corporation
United Technologies Building
Hartford, CT 06101